

TÜRK SPOR YÖNETİMİNDEKİ MEVCUT SORUNLARA İLİŞKİN AKADEMİSYENLERİN GÖRÜŞLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ*

Gülay ÖZEN¹ Funda KOÇAK² Filiz BORAN³
Hakan SUNAY² Nilüfer GEDİKLİ²

Geliş Tarihi: 20.06.2012
Kabul Tarihi: 18.04.2013

ÖZET

Bu çalışma, Ankara'daki üniversitelerde Beden Eğitimi ve Spor alanında görev yapmakta olan akademisyenlerin, Türk Spor Yönetimindeki mevcut sorunlar ve sorunlara ilişkin görüşlerinin tespit edilmesi amacıyla yapılmıştır.

Araştırmanın örneklemini rastgele seçilmiş 70 öğretim elemanı oluşturmaktadır. Araştırmada Türk spor yönetimindeki mevcut sorunları belirlemek amacıyla araştırmacılar tarafından hazırlanan anket formu kullanılmıştır. Hazırlanan anket 40 maddeden oluşmaktadır. Anketin güvenilirliği için hesaplanan Alpha iç tutarlılık katsayısı .91 olarak bulunmuştur. Araştırmada elde edilen verilerin, Kolmogorov- Simirnov testi ile normal dağılım gösterip göstermediğine bakılmıştır. Öğretim elemanlarının yaş, kıdem ve unvanlarına ait verilerin analizinde Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) kullanılmıştır.

Sonuç olarak akademisyenler, Türk Spor Yönetiminde devlet okullarının ve yerel yönetimlerin spora tesis ve malzeme olarak katılımlarının oldukça az olduğu, sporu yaygınlaştırma çalışmalarını için yeterli olanaklara sahip olunmadığı, spor alanında yeterli koordinasyonun sağlanmadığı, spor alanındaki istihdamın yeterli olmadığı gibi sorunların olduğu görüşündedirler.

Anahtar kelimeler: Spor yönetimi, Türk spor yönetimi, Spor yönetiminin sorunları

EVALUATION OF ACADEMIC ASPECTS RELATING TO EXISTING PROBLEMS AT TURKISH SPORTS MANAGEMENT

ABSTRACT

This research was aimed to determine views of academic staff who are in charge of Physical Education and Sports Departments of Universities in Ankara, regarding the existing problems and their opinions for the issues in Turkish Sports Management.

Sampling of the research was carried out by the participation of 70 randomly selected academic staff comprising of professors, assistant professors, and instructors. A 40 clause survey form, which was prepared by the researchers to identify the existing problems in Turkish Sports Management, was used. Alpha coefficient of consistent calculated for reliability of the survey was found as .91. Kolmogorov-Simirnov test was used to check the normal distribution of data obtained. One Way Analysis of Variance (ANOVA) method was used for the analysis of age, seniority, and titles of the academic staff.

As a result, academicians are of the opinion that state schools and local authorities have considerably poor participation to sports in terms of facilities and equipment, lack of resources and tools to generalize sports, deficiency in coordination and inadequate employment in sports.

Key Words: Sports management, Turkish sports management, Problems of sports management

GİRİŞ

Sporun temel işlevi, ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmanın temel unsuru olan insanın beden ve ruh sağlığını geliştirmektedir. Ayrıntılı bir biçimde sporu, kişiliğin oluşumunu ve karakter özelliklerinin gelişimini sağlamak amacıyla

* Bu çalışma 31 Mayıs-2 Haziran 2012 tarihleri arasında, Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu ile Herkes için Spor Federasyonu tarafından Ankara'da ortaklaşa düzenlenen 2. Uluslararası Beden Eğitimi ve Sporda Sosyal Alanlar Kongresi'nde Spor Yönetimi alanında en iyi sözel bildiri ödülünü almıştır.

¹ SGM, Spor Uzmanı

² Ankara Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

³ MEB, Beden Eğitimi Öğretmeni

kişiyi bilgi, beceri ve yetenek kazandırarak çevreye uyumu kolaylaştırmayı sağlayan faaliyetler şeklinde tanımlayabiliriz. Bunun yanında spor kişiler, toplumlar ve milletler arasında dayanışma ve barışı sağlamak, kişinin mücadeleye gücünü arttırmalarının yanında belli kurallara göre rekabet ölçüleri içerisinde mücadele etmek, heyecan duymak, yarışmak ve yarışırken üstün gelme amacıyla da yapılmaktadır (1).

İnsanların kişisel gelişimi ve ülkelerin tanıtımında önemli bir yeri olan sporun yaygınlaştırılması ve istenilen başarıların kazanılması, büyük ölçüde güçlü ve dirençli bir teşkilatlanma ve yönetime bağlıdır (2). İnsan davranışları ve işlerin idare edilme süreci olarak algılanabilen yönetim, insanların ve kuruluşların sonuçlar elde ettikleri esnek ve değişebilir özelliklere sahip aktif bir meslek ve süreçtir (3). Spor yönetimi ise; genel yönetimin ilke, yöntem ve kurallarını spor alanında uygulayarak, spora ilişkin politika, karar ve hedeflerin gerçekleşmesine yönelik faaliyetlerin akılcı ve bilimsel bir biçimde yürütülmesinin yollarını araştırmak, bulmak ve bunları genel ilkelere dönüştürmekle ilgilidir (2). İnsan kaynakları, uzun vadeli planlama, program yapma, tesis, bütçe, hukuki sorumluluk, pazarlama ve halkla ilişkiler konularının dışında pek çok alanla da ilişkili spor yönetimi, yönetici ile beden eğitimi ve spor sürecine katılan paydaşların karşılıklı olarak birbirini etkilemesidir (4). Davis (1994) ise spor yönetimini yapısı ve büyüklüğüne bakılmaksızın her türlü spor kuruluşunun devamlılığını sürdürebilmesi için ekonomi, teknoloji, politika, rekabet, katılımcılar, sosyal ve kültürel etkinlikler gibi dış etkenlerin ve mesleki kademe, beceri ve rolleri kapsayan iç etkenlerin bilincinde olup, karşılıklı verilebilmesi olarak tanımlamıştır (5).

Ülkemizde spor teşkilatlanmasının nasıl olacağı konusundaki tartışmalar uzun yıllar devam etmiş, Türk sporunun sorunlarını çözmek amacıyla çeşitli arayışlar söz konusu olmuştur. Son olarak yapılan düzenleme ile 2011 yılında, ülkemizdeki spor alanında uygulanacak politikaları tespit etmekten sorumlu olan Gençlik ve Spor Bakanlığı kurulmuştur. Kanun Hükmünde Kararname ile teşkilat yapısında değişikliğe gidilen Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'nün 3289 sayılı kanunda yer alan "Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü" ibaresi "Spor Genel Müdürlüğü" olarak değiştirilmiştir (6). Tüm bu girişimler sporu geliştirmek adına yapılan yapılmıştır. Her yapılan düzenleme ile Türk sporu bir ivme kazansa da, sportif anlamda uluslararası alanda alınan sonuçların beklentilerin gerisinde kalması Türk Sporida mevcut sorunların devam ettiğini düşündürmektedir.

Ülkemizde sporun topluma yaygınlaştırılması konusu yasal düzenlemelerle ele alınmıştır. Türk sporunun milli ve uluslararası alandaki spor politikasının amaç ve hedeflerini belirleyen, ana hatlarıyla ortaya koyan 1982 Anayasası ile kanun, kalkınma planları ve hükümet programları Türkiye' de gençlik ve spor politikalarının temelini oluşturmaktadır. 1982 Anayasasının 59.maddesine göre, "Devlet, her yaşta Türk vatandaşlarının beden ve ruh sağlığını geliştirecek tedbirleri alır, sporun kitlelere yayılmasını teşvik eder. Devlet başarılı sporcuyla korur (7)". Bu hükmün gerekçesinde; sağlık hizmetlerinin bir parçasını beden sağlığının spor yaptırarak korunmasının teşkil ettiği, sporun kitlelere yayılmasının bu amacın teminine yarayacak araçlardan en etkin olduğu, sporun sadece fiilen spor yapanları değil, seyirciler için de eğitici ve sağlık kurallarına uygun bir ortamda yaşamaya sevk edici etkileri sebebiyle sporun geliştirilmesinin devletçe ele alınmasının öngörüldüğü belirtilmektedir (8).

Yetim (9), bir toplumda spora katılım şekli, düzeyi, yararı ve sorunlarının kişilerin yetenekleri ve ilgileriyle sınırlı olmadığını belirterek, spora bakış açısı ve spor politikalarının, sporun gelişip yayılmasında ve başarılı olunmasında önemli rolü olduğunu vurgulamıştır. Çağımızda, özellikle gelişmiş ülkeler başta olmak üzere spora büyük önem verilmekte ve uluslararası spor organizasyonlarında ve spor yarışmalarında ön sıralarda yer alabilmek için büyük bir mücadele vermektedirler. Çünkü büyük organizasyonları gerçekleştirmek ve sporda büyük başarılar kazanmak, ulusal saygınlığın bir göstergesi olarak kabul edilmektedir.

Spor ülkemiz açısından değerlendirildiğinde, TÜİK (10) verilerinde Türkiye nüfusunun %25'ini 15-29 yaş grubunun oluşturduğu ve geriye kalan orta yaş ve yaşlı nüfusu oluşturan grupla birlikte genç nüfusun spora olan ihtiyacının oldukça fazla olduğu görülmektedir. Şöyle ki; günümüzde gerek bilim ve teknolojiye gelişmeler, gerekse tıp alanındaki gelişmeler ortalama yaşam sınırını yükseltmekte, böylece spor yapmaya olan ihtiyaç artmaktadır. Spora ihtiyaç gösteren grupların spor yapabilmesi ise formal olarak öncelikle spor kulüpleri ile okullar kanalıyla olabilmektedir (11). Ancak Türkiye'de spor kulübü sayısı Spor Genel Müdürlüğü (SGM) 2013 yılı verilerine göre 11761'dir (12). İllere göre SGM, Türkiye Futbol Federasyonu (TFF) ve Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) toplam sporcu sayısı 3.470.439'dur. Bu sayının 2.975.092'si 56 farklı spor branşında lisanslı ve faal sporcu olarak faaliyet göstermektedir. TÜİK'e göre Aralık 2012 itibarıyla 75.627.384 insanımıza düşen spor kulübü oranı yaklaşık 0.02'dir. Yani ülkemizde yaklaşık olarak 6430 kişiye bir spor kulübü düşmektedir. Ülkemizdeki spor istatistiklerinde görüldüğü üzere spor yapan sayısı oldukça düşük olup, sporun yapıldığı yerlerin son derece az olduğu belirlenmiştir. Bu durum Türk ekonomisinden kaynaklanabileceği gibi aynı zamanda Türk sporunun genel sorunlarından da kaynaklanmış olabilir. Spor alanında gelişmenin sağlanması, sporun toplumun her yaş grubu tarafından sağlıklı ve doğru yapılabildiği için, alanında uzman meslek elemanlarını yetiştiren, spor bilimleri alanında çalışan akademisyenlerin bu sorunlara bakış açısı oldukça önemlidir. Spor kurum ya da organizasyonlarının amaçlarını başarı ile yerine getirebilmeleri, diğer unsurların yanında, ancak Türk spor yönetimine ilişkin sorunların ortaya koyulup analiz edilmesiyle mümkün olabilir. Bu çalışma ile, beden eğitimi ve spor alanında görev yapan akademisyenlerin bakış açısına göre Türk Spor Yönetiminin sorunlarının belirlenmesi ve buna bağlı olarak ortaya çıkan problemlere çözüm önerileri getirilmesi amaçlanmaktadır.

MATERYAL VE YÖNTEM

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni 2011-2012 yılları arasında Ankara ilinde Beden Eğitimi ve Spor alanında eğitim veren altı üniversite oluşturmaktadır (Ankara Üniversitesi, Başkent Üniversitesi, Bilkent Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi, Ortadoğu Teknik Üniversitesi). Bu amaçla Ankara'daki üniversitelerde spor alanında görev yapan öğretim elemanlarının tümüne ulaşılmaya çalışılmıştır. Ancak araştırmanın örneklemini çalışmaya gönüllü olarak katılan 70 öğretim elemanı oluşturmuştur. Araştırmada kullanılan anket formu ve kişisel bilgi formu hakkında genel bilgi verildikten sonra, formlar öğretim elemanlarına görev yaptıkları üniversitelerde araştırmacılar tarafından uygulanmıştır.

Veri Toplama Aracı

Araştırma tanımlayıcı tiptedir. Araştırmada kişisel bilgilerin yer aldığı bölümün yanı sıra, ölçme aracı olarak Türk spor yönetimindeki mevcut sorunlara ilişkin anket formu kullanılmıştır.

Anketin geçerlik ve güvenilirlik çalışması bu araştırma kapsamında yapılmıştır. Faktör analizi yapılmadan önce, verilerin faktör analizine uygun olup olmadığını saptamak için yapılan Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) testinin sonucu .63 olarak bulunmuştur. Bu değerlere bakıldığında değişkenlerin faktör analizine uygunluğunun orta derecede olduğu görülmektedir (13). Diğer yandan, anketteki tüm maddelerin faktör analizi için yapılan Barlett testi sonucu [1.550 ($p < 0.001$)] bulunmuştur. KMO ve Barlett testi sonuçları bu veriler üzerinde faktör analizi yapılabileceğini ortaya koymuştur. Faktör yük değerinin 0.45 ya da daha yüksek olması seçim için iyi bir ölçüdür, fakat bu sınır 0.30'a kadar indirilebilir (14). Bu çalışmada faktör yük değeri 0.30'un altında olan maddeler çalışmadan çıkarılmıştır. Ölçme aracı hazırlanırken spora yönelik sorunlar literatür taraması yapılarak belirlenmiş ve sınıflandırılarak 7 başlık altında öğretim elemanlarının görüşleri alınmıştır. Bunlar;

- 1- Türk Spor Politikası ve Spor Teşkilatı'nın Uygulamalarına Yönelik Sorunlar
- 2- Spor iletişimi kapsamında, BESYO ve MEB'e (spor eğitime) ve Kulüplere İlişkin Sorunlar
- 3- Spor Federasyonlarının Uygulamalarına ve Değerlendirmelerine Yönelik Sorunlar
- 4- Spor Tesislerine Yönelik Sorunlar
- 5- Spor Mevzuatına, Spor Hukukuna, Sponsorluğa ve Sporcuların Sosyal Güvenliğine İlişkin Sorunlar
- 6- Spor Medyasına İlişkin Sorunlar
- 7- Sporda Etik Uygulamalara Yönelik Sorunlar

Daha sonra 97 maddelik soru havuzu oluşturulmuş, öğretim üyesi ve GSB'de çalışan üst düzey bürokratlardan oluşan uzman görüşleri sonunda, anketteki madde sayısı 88'e indirilerek katılımcılara uygulanmıştır. Çalışmada hangi maddelerin ankette yer alacağına karar verilirken faktör yük değerinin .30 ve daha yukarı olması ölçüt alınmıştır. Buna göre 48 madde ankette atılmıştır. Ankette yer alan 40 maddenin yük değeri .31 ile .55 arasında değişmektedir. Anket tek boyutlu, üçlü Likert tipinde ve 40 maddeden oluşmaktadır. Anket seçeneklerinin puan ve sınırları, katılmıyorum (1), kararsızım (2) ve katılıyorum (3) olarak belirlenmiştir. Spor alanında görev yapan akademisyenlerin Türk Spor Yönetimindeki mevcut sorunlara ilişkin görüşleri ölçeğinin frekans, yüzde ve madde analizi değerleri Tablo 1'de gösterilmiştir.

Tablo 1. Spor Bilimleri alanında üniversitelerde görev yapan akademisyenlerin Türk Spor Yönetimindeki Mevcut sorunlara ilişkin görüşleri ölçeğinin frekans, yüzde ve madde analizi değerleri

Maddeler	Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		n	Madde Toplam Korelasyon Katsayısı (r)
	f	%	f	%	f	%		
1. Türkiye'de spor ile ilgili hedefler kısa vadeli ve uzun vadeli eylem planları olarak tespit edilmiştir.	37	52.9	15	21.4	18	25.7	70	.420
2. Spor Genel Müdürlüğü ve Gençlik ve Spor Bakanlığının personel profili Türk sporuna hizmet edecek eğitimsel, sosyo-ekonomik, kültürel yapıya sahiptir.	49	70.0	12	17.1	9	12.9	70	.464
3. Spor Genel Müdürlüğü Yöneticileri ile federasyon başkanları, ilgili spor branşlarının yaygınlaşması için yeterli derecede çalışmaktadırlar.	29	41.4	28	40.0	13	18.6	70	.347
4. Yöneticiler 2004-2011 yılları arasında Türkiye'nin ulusal ve uluslararası spor alanındaki hedeflerini doğru tespit etmişlerdir.	42	60.0	18	25.7	10	14.3	70	.457
5. Bakanlık Teşkilatı içinde Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu mezunlarına yeterince yer verilmiştir.	48	68.6	11	15.7	11	15.7	70	.418
6. Tahkim Kurulu üyelerinin atamayla göreve gelmeleri, kararlarını etkilememektedir.	27	38.6	30	42.9	13	18.6	70	.449

7. Yönetim kademelerinde yer alan kişiler çağın gerektirdiği değişikliklere ayak uyduracak şekilde kendilerini geliştirmektedirler.	43	61.4	20	28.6	7	10.0	70	.464
8. Spor yöneticileri, çağdaş yönetim ilke ve fonksiyonlarını kendi spor organizasyonlarına uygulayacak vizyona sahiptirler.	39	55.7	23	32.9	8	11.4	70	.464
9. Spor yöneticileri alana yönelik hizmet öncesi eğitim almaktadırlar.	28	40.0	31	44.3	11	15.7	70	.377
10. Spor yöneticileri dünyadaki gelişmeleri takip edebilmek için yeterli düzeyde yabancı dil bilgisine sahiptirler.	48	68.6	18	25.7	4	5.7	70	.414
11. Üniversiteler ve spor teşkilatı arasındaki iletişim ve iş birliği yeterli düzeydedir.	45	64.3	19	27.1	6	8.6	70	.431
12. Yapılan akademik çalışmalar, bakanlık ve ilgili yetkililerce takip edilmektedir.	50	71.4	18	25.7	2	2.5	70	.435
13. MEB, GSGM ve Kalkınma planlarında ve şuralarda yer alan kararlar uygulanmaktadır.	31	44.3	31	44.3	8	11.4	70	.463
14. Yerel yönetimlerde spor yöneticileri (eğitim, sporbilgisi, donanım ve kültür yönünden) ve spor hizmetleri yeterlidir.	59	84.3	6	8.6	5	7.1	70	.339
15. Yerel yönetimler spora ayrılan kaynaklarını amacına uygun değerlendirmektedirler.	44	62.9	22	31.4	4	5.7	70	.491
16. Ülkemizde, farklı genç gruplarının sportif ihtiyaçları dikkate alınarak gençlerin kendi potansiyellerini geliştirebilmelerine imkan sağlanmaktadır.	51	72.9	14	20.0	5	7.1	70	.561
17. Gençlere yönelik şiddet ve istismarın engellenmesi amacıyla sportif anlamda gerekli tedbirler alınmaktadır.	43	61.4	21	30.0	6	8.6	70	.388
18. Madde bağımlılığı, suçlu gençlik, çalışan gençlik, işsiz gençlik, ailevi sorunlar yaşayan gençlik ile ilgili etkili çalışmalar yapılmaktadır.	37	52.9	27	38.6	6	8.6	70	.366
19. Spor kulüpleri, alanında eğitimli spor elemanlarını istenilen düzeyde istihdam etmektedir.	44	62.9	15	21.4	11	15.7	70	.510
20. Spor kulüpleri profesyonel yöneticiler tarafından yönetilmektedir.	52	74.3	12	17.1	6	8.6	70	.535
21. Spor kulüplerinde yöneticiler, antrenörler ve sporcular arasında iletişim vardır.	21	30.0	31	44.3	18	25.7	70	.418
22. Kulüplerin sporcu arama-bulma-yetiştirme çalışmaları yeterli seviyededir.	37	52.9	21	30.0	12	17.1	70	.336
23. Kulüpler, spora aktif katılımı arttırmaya çalışırlar.	20	28.6	28	40.0	22	31.4	70	.457
24. Kulüpler daha çok tesis yapma konusunda üzerlerine düşeni yaparlar.	39	55.7	17	24.3	14	20.0	70	.467
25. Devlet okullarında spor yapmaya elverişli spor alanları yeterli sayıdadır.	60	85.7	7	10.0	3	4.3	70	.522
26. Devlet okullarında yeterli spor malzemesi bulunmaktadır.	60	85.7	6	8.6	4	5.7	70	.516
27. Devlet okullarındaki beden eğitimi derslerinin öğrencilerin ilgilendikleri spor dalına yönelmelerinde etkisi vardır.	41	58.6	12	17.1	17	24.3	70	.324
28. Federasyonların özerkleşmesi, merkezi idarenin doğrudan denetiminden uzak olarak idari ve teknik konularda bağımsızlık sağlamaktadır.	13	18.6	28	40.0	29	41.4	70	.319
29. Bayanların spor yapması için projeler ve çalışmalar yapılmaktadır.	34	48.6	16	22.9	20	28.6	70	.320
30. Tüm milli takım kamplarında federasyon temsilcisi, psikolog, doktor, fizyoterapist, kondüsyoner, diyetisyen ve masör bulunmaktadır.	28	40.0	25	35.7	17	24.3	70	.437
31. Spor federasyonlarınca yurt dışı faaliyetlere yeterli niteliğe sahip (spor eğitimine sahip, yabancı dil bilen, o branşa hizmet etmiş vs.) kişiler götürülmektedir.	40	57.1	18	25.7	12	17.1	70	.391
32. Yerel yönetimlerin spor tesisleri hizmetleri yeterlidir.	53	75.7	11	15.7	6	8.6	70	.491
33. Türkiye'de uluslararası normlara uygun spor tesisleri yeterli sayıda bulunmaktadır.	58	82.9	6	8.6	6	8.6	70	.366
34. Devlet okullarında yeterince tesis vardır.	59	84.3	4	5.7	7	10.0	70	.556
35. Tesisleşme sürecinde yerel yönetimler ve Gençlik ve Spor Bakanlığı halkın spor yapmasına yönelik projeler hazırlamaktadır.	46	65.7	12	17.1	12	17.1	70	.372
36. Ülkemizde taraftar derneklerinin, taraftarların spor ahlakı ve ilkelerine uygun biçimde sportif faaliyetleri izlemelerini sağlamaya yönelik eğitici çalışmaları yeterlidir.	48	68.6	16	22.9	6	8.6	70	.358
37. Müsabaka öncesinde, sırasında ve sonrasında oluşabilecek anlaşmazlıkların çözümü için spor hukuku alanında donanımlı kişiler yetiştirilmektedir.	45	64.3	12	17.1	13	18.6	70	.526

ÖZEN, G., KOÇAK, F., BORAN, F., SUNAY, H., GEDİKLİ, N., "Türk Spor Yönetimindeki Mevcut Sorunlara İlişkin Akademisyenlerin Görüşlerinin Değerlendirilmesi"

38. Sponsorluk yasası, içeriği itibarıyla sponsor olacak kişi ve kuruluşlar tarafından bilinmektedir.	32	45.7	24	34.3	14	20.0	70	.332
39. Ülkemizde başarılı sporcu gençlerimize kredi, yurt ve burs imkanları sağlanmaktadır.	11	15.7	20	28.6	39	55.7	70	.411
40. Hizmet içi eğitimler, anti doping bilincini geliştirmek için düzenlenmektedir.	22	31.4	15	21.4	33	47.1	70	.324

Açıklanan toplam varyans= % 45.12 Alpha= .91

Faktör analizine göre anketin tek boyutlu olduğu ve toplam varyansın %45.12'sinin açıklandığı görülmektedir. Anketin güvenilirliği için hesaplanan alpha iç tutarlılık katsayısı .91 olarak bulunmuş ve ölçeğin geçerli ve güvenilir olduğu kabul edilmiştir..

Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen verilerin, Kolmogorov-Smirnov testi ile normal dağılım gösterip göstermediğine bakılmıştır. Veriler normal dağılım gösterdiği belirlenerek parametrik testler ile analiz işlemi yapılmıştır. Öğretim elemanlarının yaş, kıdem ve unvanlarına ait verilerin analizinde Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) kullanılmıştır. ANOVA sonucu elde edilen farkın hangi gruptan kaynaklandığını tespit etmek amacıyla da Post-hoc testlerden Scheffe, Tukey ve Bonferroni yapılmıştır. Araştırmada hata payı 0.05 olarak kabul edilmiştir.

BULGULAR

Kişisel Bilgilere İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan öğretim elemanlarının, kişisel bilgileri Tablo 2'de verilmiştir. Öğretim elemanlarının yaşları incelendiğinde, 16'sının (% 22.9) 24-32 yaş arasında, 24'ünün (% 34.3) 33-40 yaş arasında, 30'unun (% 42.9) 41 yaş ve üzerinde olduğu saptanmıştır. Öğretim elemanlarının unvanları incelendiğinde 20'sinin (% 28.6) Prof. Dr., Doç. Dr. ve Yrd. Doç. Dr. olduğu, 28'sinin (% 40.0) araştırma görevlisi ve öğretim görevlisi olduğu, 22'sinin (% 31.4) uzman ve okutman olduğu görülmektedir. Bunun yanında öğretim elemanlarının 24'ünün (% 34.3) 1-8 yıl, 22'sinin (% 31.4) 9-16 yıl ve 24'ünün (% 34.3) 17 yıl ve üstünde görev yaptığı tespit edilmiştir.

Tablo 2. Öğretim Elemanlarının Kişisel Bilgileri

Kişisel Bilgiler	Alt Gruplar	Frekans (f)	Yüzde (%)
Cinsiyet	Kadın	22	31.4
	Erkek	48	68.6
	Toplam	70	% 100
Yaş	24-32	16	22.9
	33-40	24	34.3
	41 yaş ve üstü	30	42.9
	Toplam	70	% 100
Unvan	Prof. Dr., Doç. Dr., Yrd. Doç. Dr.	20	28.6
	Öğretim Görevlisi, Araştırma Görevlisi	28	40.0
	Uzman, Okutman	22	31.4
	Toplam	70	% 100
Görev Süresi	1-8 yıl	24	34.3
	9-16 yıl	22	31.4
	17 yıl ve üstü	24	34.3
	Toplam	70	% 100
Görev Yaptığı Üniversite	Ankara Üniversitesi	19	27.1
	Bilkent Üniversitesi	17	24.3
	Başkent Üniversitesi	10	14.3
	Gazi Üniversitesi	16	22.9
	Hacettepe Üniversitesi	4	5.7
	Orta Doğu Teknik Üniversitesi	4	5.7
	Toplam	70	% 100

Türk Spor Yönetimindeki Mevcut Sorunlara İlişkin Bulgular

Öğretim elemanlarının Türk spor yönetimindeki mevcut sorunlara ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla, her maddenin frekans ve yüzde değerleri alınmıştır. Buna göre “Ülkemizde başarılı sporcu gençlerimize kredi, yurt ve burs imkanları sağlanmaktadır. (% 55.7)”, “Hizmet içi eğitimler, anti doping bilincini geliştirmek için düzenlenmektedir. (% 47.1)” ve “Federasyonların özerkleşmesi, merkezi idarenin doğrudan denetiminden uzak olarak idari ve teknik konularda bağımsızlık sağlamaktadır (% 41.4)” maddeleri akademisyenlerin en fazla katıldıkları maddelerdir. “Devlet okullarında spor yapmaya elverişli spor alanları yeterli sayıdadır (% 85.7)”, “Devlet okullarında yeterli spor malzemesi bulunmaktadır (% 85.7)”, “Yerel yönetimlerde spor yöneticileri (eğitim, spor bilgisi, donanım ve kültür yönünden) ve spor hizmetleri yeterlidir (% 84.3)” Devlet okullarında yeterince tesis vardır (% 84.3) maddeleri akademisyenlerin en az katıldıkları maddelerdir. Öğretim elemanlarının yaş değişkenine ait bulgular Tablo 3’de verilmiştir.

Tablo 3. Öğretim elemanlarının yaş değişkenine göre maddelere ilişkin ANOVA sonuçları.

Maddeler	Yaş	N	\bar{x}	Ss	Sd	GAKO	GİKO	F	P
13	24-32	16	2.12	.619	2	4.268	27.175	5.261	.008*
	33-40	24	1.54	.658					
	41 yaş ve üstü	30	1.53	.628	69				
	Toplam	70	1.67	.675					
18	24-32	16	1.93	.771	2	3.409	25.862	4.416	.016*
	33-40	24	1.54	.658					
	41 yaş ve üstü	30	1.36	.490	69				
	Toplam	70	1.55	.651					
24	24-32	16	1.81	.750	2	5.134	38.938	4.417	.018*
	33-40	24	1.91	.880					
	41 yaş ve üstü	30	1.33	.660	69				
	Toplam	70	1.64	.799					

$N_1=16$ $N_2=24$ $N_3=30$ $N_T=70$ * $P<.05$

Tablo 3’e göre öğretim elemanlarının yaşlarına uygulanan ANOVA sonucunda Türk spor yönetimindeki mevcut sorunlara ilişkin üç maddede anlamlı bir fark saptanmıştır. Akademisyenlerin “MEB-GSGM ve Kalkınma planlarında ve şuralarda yer alan kararlar uygulanmaktadır” maddesine ilişkin görüşleri üzerinde anlamlı bir fark saptanmıştır [F(2.69)= 5.261; $p<0.05$]. 24-32 yaş ile 33-40 yaş arasında 24-32 yaş lehine [F(2.69)=.022; $p<0.05$] ve 24-32 yaş ile 41 yaş ve üstü arasında 41 yaş ve üstü lehine anlamlı fark bulunmuştur [F(2.69)=.015; $p<0.05$]. Akademisyenlerin “Madde bağımlılığı, suçlu gençlik, çalışan gençlik, işsiz gençlik, ailevi sorunlar yaşayan gençlik ile ilgili etkili çalışmalar yapılmaktadır” maddesine ilişkin görüşleri üzerinde anlamlı bir fark tespit edilmiştir [F(2.69)= 4.416; $p<0.05$]. 24-32 yaş ile 41 yaş ve üstü arasında 24-32 lehine istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu saptanmıştır [F(2.69)=.1.05; $p<0.05$]. Ayrıca “Kulüpler daha çok tesis yapma konusunda üzerlerine düşeni yaparlar” maddesine ilişkin akademisyenlerin görüşleri üzerinde anlamlı bir fark bulunmuştur [F(2.69)= 4.417; $p<0.05$]. 33-40 yaş ile 41 yaş ve üstü arasında, yaş arasındaki 33-40 yaş lehine istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu saptanmıştır [F(2.69)=1.10; $p<0.05$].

Öğretim elemanlarının unvan değişkenine ait bulgular Tablo 4’de verilmiştir.

Tablo 4. Öğretim elemanlarının unvan değişkenine göre maddelere ilişkin ANOVA sonuçları.

Maddeler	Unvan	N	\bar{x}	Ss	Sd	GAKO	GİKO	F	P
5	Öğretim üyesi.	20	1.80	.894	2	4.006	35.437	3.787	.028*
	Öğretim Görevlisi, Araştırma Görevlisi	28	1.46	.792					
	Uzman, Okutman	22	1.18	.394	69				
	Toplam	70	1.47	.756					
38	Öğretim üyesi.	20	1.55	.686	2	4.973	36.396	4.577	.014*
	Öğretim Görevlisi, Araştırma Görevlisi	28	1.57	.690					
	Uzman, Okutman	22	2.13	.833	69				
	Toplam	70	1.74	.774					

$N_1=20$ $N_2=28$ $N_3=22$ $N_T=70$ * $P<.05$

Tablo 4’e göre öğretim elemanlarının unvanlarına uygulanan ANOVA sonucunda Türk spor yönetimindeki mevcut sorunlara ilişkin iki maddede anlamlı bir fark bulunmuştur. “Bakanlık teşkilatı içinde Beden Eğitimi ve Spor

ÖZEN, G., KOÇAK, F., BORAN, F., SUNAY, H., GEDİKLİ, N., “Türk Spor Yönetimindeki Mevcut Sorunlara İlişkin Akademisyenlerin Görüşlerinin Değerlendirilmesi”

Yüksekokulu mezunlarına yeterince yer verilmiştir” maddesine ilişkin akademisyenlerin görüşleri üzerinde anlamlı bir fark saptanmıştır [F(2.69)= 3.787; p<0.05]. Belirlenen anlamlı farkın öğretim üyeleri ile uzman-okutman arasında, öğretim üyeleri lehine istatistiksel olarak anlamlı olduğu saptanmıştır [F(2.69)=.028; p<0.05]. “Bakanlık Teşkilatı içinde Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu mezunlarına yeterince yer verilmiştir” maddesine öğretim üyelerinin katılma düzeyi uzman, okutmanlara göre daha yüksektir. “Sponsorluk yasası, içeriği itibariyle sponsor olacak kişi ve kuruluşlar tarafından bilinmektedir” maddesine ilişkin akademisyenlerin görüşleri üzerinde anlamlı fark saptanmıştır [F(2.69)= 4.577; p<0.05]. Belirlenen anlamlı farkın uzman-okutman ile üyeleri arasında, uzman-okutman lehine [F(2.69)=.042; p<0.05], öğretim görevlisi-araştırma görevlisi ile uzman-okutman arasında uzman-okutman lehine [F(2.69)=.032; p<0.05] anlamlı olduğu saptanmıştır.

Öğretim elemanlarının görev süresi değişkenine ait bulgular Tablo 5’de verilmiştir.

Tablo 5. Öğretim emanlarının görev süresi değişkenine göre maddelere ilişkin ANOVA sonuçları.

Maddeler	Görev Süresi	N	\bar{x}	Ss	Sd	GAKO	GİKO	F	P
24	1-8 yıl	24	1.95	.806	2	5.382	38.689	4.660	.013*
	9-16 yıl	22	1.68	.779					
	17 yıl ve üstü	24	1.29	.690	69				
	Toplam	70	1.64	.799					

N₁=24 N₂=22 N₃=24 N_T=70 *P< .05

Tablo 5’e göre öğretim elemanlarının görev sürelerine ilişkin bir maddede anlamlı bir fark saptanmıştır. Akademisyenlerin “Kulüpler daha çok tesis yapma konusunda üzerlerine düşeni yaparlar” maddesine ilişkin görüşleri üzerinde anlamlı fark saptanmıştır [F(2.69)= 4.660; p<0.05]. Farkın, 1-8 yıldır görev yapanlar ile 17 yıl ve üstünde görev yapanlar arasında, 1-8 yıl görev yapanlar lehine anlamlı olduğu saptanmıştır [F(2.69)=1.21; p<0.05]. “Kulüpler daha çok tesis yapma konusunda üzerlerine düşeni yaparlar” maddesine 1-8 yıldır görev yapanların katılma düzeyleri 17 yıl ve üstünde görev yapanlara göre daha yüksektir.

TARTIŞMA

Sağlıklı bir spor ortamının oluşturulması yönetim ve organizasyonların yanında bu sistemi yönlendirecek ve geliştirecek bilgi birikimine sahip uzman kişilerin olmasını gerektirmektedir. Spor alanında insan kaynağı olarak nitelendirilen; sporcu, antrenör, monitör, yönetici, mühendis, eğitimci, doktor, işletmeci, vb. uzmanların tamamen spor alanındaki kurum ve organizasyonlara yönelik eğitilip istihdam edilmesi, sporda kalite ve verimliliği artırarak, sporun gelişmişlik ve yaygınlık düzeyine olumlu etkisi ile birlikte sportif başarılarla da önemli ölçüde yansıtacağı bir gerçektir (15). Yapısı ve büyüklüğü ne olursa olsun her türlü spor teşkilatı, devamlılığını sürdürmek için çeşitli iç ve dış etkenlere cevap verebilmelidir (5). Yönetim süreci belirli bazı fonksiyonların yönetici konumundaki kişiler tarafından yerine getirilmesini gerekli kılar (16). Her yönetim kademesi yöneticiden teknik, beşeri ve kavramsal beceriler beklemektedir. Bir spor yöneticisinin bireyler arası ilişkileri yönetme, bilgi sahibi olma ve karar alma gibi yerine getirmesi gereken bir takım rolleri vardır (5). Bucher ve Krotee’ye (2002) (4) göre yönetim bir sanattır ve hızla bir bilim olurken bilimin bu alanı herkes için gereklidir.

Araştırmada Türkiye’de spora etki eden birçok faktör irdelenmiştir. Elde edilen bulgulara göre akademisyenlerin % 91.4’ü Türkiye’de spor ile ilgili hedef ve yaptırımların kısa ve uzun vadeli eylem planları olarak tespit edilmesi gerektiği düşüncesindedirler. Akademisyenlerin % 60’ı G.S.G.M. yöneticilerinin 2004-2011 yılları arasında spor alanındaki ulusal ve uluslararası hedefleri doğru tespit edemedikleri yönünde görüş bildirmişlerdir. Bu durum, Türkiye’de spor hedeflerini saptama, oluşturma ya da uygulamada problem oluşturduğunu göstermektedir.

Araştırmaya katılan akademisyenlerin çoğunluğu (% 70) Gençlik ve Spor Bakanlığı personel profilinin Türk sporuna hizmet edecek eğitimsel, sosyo-ekonomik, kültürel yapıya sahip olmadığını ve yönetim kademelerinde yer alan kişilerin çağın gerektirdiği değişikliklere ayak uyduracak şekilde kendilerini geliştirmediklerini (% 61.4) belirtmişlerdir. Katılımcıların yarısından fazlası (% 55.7) spor yöneticilerinin çağdaş yönetim ilke ve fonksiyonlarını kendi spor organizasyonlarında uygulayacak vizyona sahip olmadıklarını, aynı zamanda spor yöneticilerinin yeterli düzeyde yabancı dil bilgisine sahip olmadıklarını (% 68.6) düşünmektedirler. Benzer şekilde, spor kulüplerinin alanında eğitilmiş spor elemanlarını yeterince istihdam etmediğini de (% 62.9) düşünmektedirler. Anlaşılabileceği üzere tüm bu bulgular, spor yöneticilerinin kendi alanlarında yeterli donanıma sahip olmadıklarını göstermektedir. Hem bakanlık hem de kulüpler düzeyinde yaşanan bu durum, donanımlı uzman personel yetersizliği ve alanda eğitim görmüş kalifiye insanların istihdam edilmemesinden kaynaklanıyor olabilir. Nitekim bakanlık teşkilatı içerisinde BESYO mezunlarına yeterince yer verilmediği görüşüne önemli ölçüde (% 68.6) katılım olduğu görülmektedir.

Benzer bir yetersizlik de, spor hukuku alanında uzman sıkıntısı yaşandığı yönündedir. Katılımcıların % 64.3’ü müsabaka öncesinde, sırasında ve sonrasında oluşabilecek anlaşmazlıkların çözümü için spor hukuku alanında nitelikli

kişilerin yetişmediğini düşünmektedir. Spor hukukçularının yeterli sayıda yetişmediği bir ortamda, sporun sağlıklı yönetilemeyeceği bir gerçektir.

Devlet okullarında yaşanan spor tesisi yetersizliği (% 84.3) ve malzeme problemi (% 85.7) araştırmaya katılan akademisyenlerin büyük oranda hem fikir oldukları sorunlardandır. Bu sonucun okulların spor için ayrılan kaynaklarının yokluğundan ya da azlığından kaynaklandığı düşünülmektedir. Spor tesisleri ve spor malzemelerine yönelik Yılmaz ve Demir (2008) (17) tarafından yapılan çalışmada, araştırma kapsamındaki okulların tamamının spor alanında öğrenci yetiştirebilir düzeyde olmadıkları saptanmıştır. Aynı çalışmada, Milli Eğitim Bakanlığı'nın spor alanı açılacak okulları, tesis ve malzeme yönünden belli bir ölçüte tabi tutmadığı da belirlenmiştir.

Spor tesisi yetersizliği sadece devlet okullarında değil diğer kamusal alanlarda da yaşanan bir eksiklik. Akademisyenlerin Türkiye'de devlete ait spor saha ve tesislerinin yetersiz olduğu düşüncesine dair katılım oranı yüksektir (% 75.7). Paralel şekilde, uluslar arası ölçütlere uygun yeterli sayıda tesis bulunmadığını düşünenlerin oranı ise daha fazladır (% 82.9). Tesisleşme sürecinde yerel yönetimler ile Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın halkın spor yapmasına yönelik projeler hazırlamakta olduğuna ilişkin görüşe katılmayanların oranı % 67.7'dir. Bu veriler tesisleşme konusunda yetersiz politikalar izlendiğini düşündürmektedir.

Araştırma sonuçlarında öne çıkan bir başka madde ise yerel yönetimlerin spor hizmetlerindeki eksiklik. Katılımcıların büyük bir kısmı, yerel yönetimlerde spor yöneticilerinin (eğitim, spor bilgi, donanım ve kültür yönünden) ve spor hizmetlerinin yetersiz olduğunu düşünmektedir (% 84.3). Ayrıca, yerel yönetimlerin spora ayrılan kaynaklarının amaca uygun değerlendirilmediği (% 62.9) ve yerel yönetimlerin spor tesisi hizmetlerinin yetersiz olduğu sonuçlarına da ulaşılmıştır. (% 75.7). İnci (2011) (18) tarafından yapılan benzer bir çalışmada da, Türkiye'de yerel yönetimlerin spora katkısının yetersizliğinden bahsedilmiştir. Yerel yönetimler, olimpiyat ruhunun yerleşmesi ve amatör sporun gelişmesinde en etkin rolü oynayabilecek kurumlardır. Yerel enerjiyi ve motivasyonu harekete geçirebilecek olan yerel yönetimler amatör sporun okullara girmesini sağlayabilir, sporun yaygın kabul görmesini teşvik edebilir, tesis inşaatı ve yönetimde çok daha başarılı olabilirler (19).

Belediyelerin görevleri gereği halka kısmen daha yakın olması, halkoyuyla seçilmesi, yasalar çerçevesinde kendisine kaynak yaratılabilmesi ve yetki özerkliğinin kısmen daha geniş olması nedeni ile halkın temel ihtiyaç ve beklentilerine daha çabuk cevap verebilen kurumlar olduğu düşünülebilir [1580 Sayılı Kanun (S.K)]. Toplumsal bir kurum olma özelliği taşıyan sporun da geniş kitlelere yayılması, herkesin spor imkânlarından yararlanması, sporun bireye ve topluma kazandıracığı değerlerle insan ve toplum mutluluğunun sağlanması, yerel yönetimlerin spor politikaları ve yatırımlarına gereken önemi vermeleri ile mümkün olacaktır (20).

Türkiye'de sporun sorunları incelendiğinde, araştırma bulgularına göre spor kulüpleri önemli başlıklardan biridir. Bulgulara göre "Kulüpler, spora aktif katılımı arttırmaya çalışırlar" maddesine katılım %40.0 oranında "Kararsızım"dır. Bu durum, insanların kulüplerin bu yöndeki çalışmalarından haberdar olmamalarından kaynaklanıyor olabilir. Veriler, katılımcıların spor kulüplerinin profesyonel yöneticiler tarafından yönetilmediği (% 74.3) düşüncesinde olduğunu göstermektedir. Nitekim Devocioğlu, Çoban, ve Yıldırım'ın (2003) yaptığı bir başka çalışmada da amatör spor kulüplerinin en anlamlı probleminin, yönetim ve ekonomik yetersizlik olduğu gözlemlenmiştir (21). Spor kulüplerine ilişkin elde edilen diğer bir sorun da kulüplerin sporcu arama, bulma ve yetiştirme çalışmalarının yetersizliğidir (% 52.9).

Türkiye'de spor bilimleri ve spor teşkilatı arasındaki iletişim ve işbirliği yetersizliği (% 64.3) ve yapılan akademik çalışmaların bakanlık ve ilgili yetkililerce takip edilmediği görüşü (% 74.4) ulaşılan diğer sonuçlardandır. Spor bilimleri ve teşkilatı arasındaki bu uzaklık her iki birimin de işbirliğini sağlayacak ortak çalışmaların ve projelerin geliştirilmesi, yürütülmesi ve değerlendirmesinin yeterince yapılmamasından kaynaklanıyor olabilir.

Sporun gençlik hizmeti olarak sunumunda da sorunlar yaşandığı görülmektedir. Ülkemizde, farklı genç gruplarının sportif ihtiyaçları dikkate alınarak gençlerin potansiyellerini geliştirebilmelerine imkan sağlanmakta olduğuna dair görüşe katılımın çok düşük olduğu belirlenmiştir (% 7.1). Şentuna ve Çelebi (2010) yaptıkları araştırma sonucunda, gençler için doğrudan düzenlemeler yapabilecek ve gençlerin istek ve sorunları üzerinde her konuda politika geliştirebilecek bir kurum ya da bir üst kuruluşun bulunmadığı, bunun nedeni olarak Türkiye'de bütüncül bir gençlik politikasının olmaması sonucuna ulaşmışlardır (22).

Gençlere yönelik şiddet ve istismarın engellenmesi amacıyla sportif anlamda gerekli tedbirlerin alınmakta olduğuna inanların oranı oldukça azdır (% 8.6). Benzer şekilde "Madde bağımlılığı, suçlu gençlik, çalışan gençlik, işsiz gençlik, ailevi sorunlar yaşayan gençlik ile ilgili çalışmalar yapılmaktadır" görüşüne dair katılımın da oldukça düşük olduğu görülmüştür (% 8.6). Bu veriler, sporun gençliğin gelişiminde ve korunmasında etkin bir araç olarak kullanılmadığını göstermektedir. Ayrıca katılımcıların yarısına yakını (% 48.6), kadınların spor yapması için projeler ve çalışmalar yapılmadığı fikrindedir. Yaprak ve Amman (2009) tarafından yapılan bir çalışmada da, genel olarak toplumda spora katılım fırsatlarından yararlanmada kadınların erkeklere oranla daha olumsuz koşullar içinde oldukları dile getirilmiştir (23).

"Ülkemizde başarılı sporcu gençlerimize kredi, yurt ve burs imkanları sağlanmaktadır" görüşüne akademisyenlerin yaklaşık olarak yarısından fazlası katılmıştır (% 55.7). Aynı zamanda, sosyal güvenliğin olmadığı da bir gerçektir ve amatör sporcuların sosyal güvenliklerinin sağlanamaması önemli bir problemdir. Sporun bir meslek olarak yapıldığı dünyada ve ülkemizde amatör sporcularımızın zorunlu olarak sigortalarının yapılmasını sağlayan bir kanun ne

ÖZEN, G., KOÇAK, F., BORAN, F., SUNAY, H., GEDİKLİ, N., “Türk Spor Yönetimindeki Mevcut Sorunlara İlişkin Akademisyenlerin Görüşlerinin Değerlendirilmesi”

yazık ki bulunmamaktadır (24). Sağlık Sigortası hükümleri gereği 18 yaşın altındaki amatör sporcular doğrudan sağlık güvencesi kapsamında sayılabilmektedir. 18 yaşın üzerindeki sporcular ise, olimpiyat oyunlarında, dünya ve ya Avrupa şampiyonalarında ferdi ya da takım sporlarında takım halinde birinci, ikinci ve üçüncü olmak şartıyla sağlık sigortası kapsamına alınabilmektedirler. Ancak bu ölçütlerin dışında kalan sporcularımız maalesef hiçbir şekilde ücretsiz sağlık haklarından yararlanamamaktadırlar (24).

Araştırma bulgularına göre ‘Madde bağımlılığı, suçlu gençlik, çalışan gençlik, işsiz gençlik, ailevi sorunlar yaşayan gençlik ile ilgili etkili çalışmalar yapılmaktadır’ görüşüne katılan akademisyenlerin yaş oranları bu görüşe katılmayanlardan düşüktür. Bu durumun tecrübe eksikliğinden kaynaklanıyor oldabileceği düşünülmektedir. Türk spor politikalarında öngörülen hedeflerin gerçekleşme düzeylerinin belirlenmesi üzerine bir araştırma (GSGM Örneği) sonucunda, Türk spor politikalarında öngörülen hedeflerin istenilen düzeyde gerçekleşmediği tespit edilmiştir (6).

Araştırmanın bir diğer sonucunda “ Sponsorluk yasası, içeriği itibariyle teşvik edici olup, sponsor olacak kişi ve kuruluşlar tarafından bilinmektedir” görüşüne katılımın düşük olduğu tespit edilmiştir (% 20.0). Spor sektöründe sponsorluğun yeri ve önemini ortaya koymak amacıyla Karademir, Devocioğlu ve Özmeden ‘in (2010) yapmış olduğu bir araştırma sonucunda, bir çok işletmenin sponsorluk kavramı ile ilgili yetersiz bilgi ve donanımına sahip oldukları görülmüştür (25).

Araştırma bulgularından hareketle bir diğer sorun da, ülkemizde taraftar derneklerinin, taraftarların spor ahlakı ve ilkelerine uygun biçimde sportif faaliyetlerini izlemelerini sağlamaya yönelik eğitici çalışmaların yetersiz olduğunun düşünülmesidir (% 68.6). Kuru ve Var’ ın (2009) futbol seyircilerinin saldırganlık davranışları hakkındaki araştırma bulgularında seyircilerin büyük çoğunluğunun sporda saldırganlık ve şiddet olaylarını önlemeye yönelik yürürlükteki bulunan yasaları bilmediği görülmüştür (26).

SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmaya katılan akademisyenlerin, 16’sının (% 22.9) 24-32 yaş arasında, 24’ünün (% 34.3) 33-40 yaş arasında, 30’unun (% 42.9) 41 yaş ve üzerinde olduğu saptanmıştır. Akademisyenlerin 20’sinin (% 28.6) öğretim üyesi, 28’sinin (% 40.0) araştırma görevlisi ve öğretim görevlisi, 22’sinin (% 31.4) uzman ve okutman olduğu görülmektedir. Bunun yanında öğretim elemanlarının 24’ünün (% 34.3) 1-8 yıl, 22’sinin (% 31.4) 9-16 yıl ve 24’ünün (% 34.3) 17 yıl ve üstünde görev yaptığı tespit edilmiştir.

“Ülkemizde başarılı sporcu gençlerimize kredi, yurt ve burs imkanları sağlanmaktadır. (% 55.7)”, “Hizmet içi eğitimler, anti doping bilincini geliştirmek için düzenlenmektedir. (% 47.1)” ve “Federasyonların özzerkleşmesi, merkezi idarenin doğrudan denetiminden uzak olarak idari ve teknik konularda bağımsızlık sağlamaktadır (% 41.4)” maddeleri akademisyenlerin en fazla katıldıkları maddelerdir. “Devlet okullarında spor yapmaya elverişli spor alanları yeterli sayıdadır (% 85.7)”, “Devlet okullarında yeterli spor malzemesi bulunmaktadır (% 85,7)”, “Yerel yönetimlerde spor yöneticileri (eğitim, spor bilgisi, donanım ve kültür yönünden) ve spor hizmetleri yeterlidir (% 84.3)”, “Devlet okullarında yeterince tesis vardır (% 84.3)” maddeleri akademisyenlerin en az katıldıkları maddelerdir.

Araştırmada akademisyenlerin yarısından fazlasının katıldığı madde sayısı sadece bir tanedir (ülkemizde başarılı sporcu gençlerimize kredi, yurt ve burs imkanları sağlanmaktadır). Bu anlamda akademisyenlerin genel olarak geri kalan 39 maddeyi Türk spor yönetimi açısından sorun olarak gördükleri düşünülmektedir. Akademisyenlerin katılmadıkları ya da kararsız oldukları maddelere bakıldığında ise genellikle % 50’nin üzerinde bir görüş birliği sağlandığı görülmektedir.

24-32 yaş arasındaki akademisyenlerin “M.E.B.-G.S.G.M. ve Kalkınma Planları’nda ve Şura’larında yer alan kararlar uygulanmaktadır” maddesine katılma düzeyleri 33-40 yaş arasında akademisyenlere göre daha yükseken, 41 yaş ve üstündeki akademisyenlerin katılma 24-32 yaş aralığındaki akademisyenlere göre daha yüksektir. 24-32 yaş akademisyenlerin “Madde bağımlılığı, suçlu gençlik, çalışan gençlik, işsiz gençlik, ailevi sorunlar yaşayan gençlik ile ilgili etkili çalışmalar yapılmaktadır” maddesine katılma düzeyleri 41 yaş ve üstündeki akademisyenlere göre daha yüksektir. Ayrıca 33-40 yaş arasındaki akademisyenlerin “Kulüpler daha çok tesis yapma konusunda üzerlerine düşeni yaparlar” maddesine katılma düzeyleri 41 yaş ve üstündeki akademisyenlere göre daha yüksektir.

Öğretim üyelerinin “Bakanlık teşkilatı içinde Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu mezunlarına yeterince yer verilmiştir” maddesine katılma düzeyleri uzman-okutmanlara göre daha yüksektir. Uzman-okutmanların “Sponsorluk yasası, içeriği itibariyle sponsor olacak kişi ve kuruluşlar tarafından bilinmektedir” maddesine katılma düzeyleri öğretim üyelerine ve öğretim görevlisi-araştırma görevlilerine göre daha yüksektir.

Araştırmada “Kulüpler daha çok tesis yapma konusunda üzerlerine düşeni yaparlar” maddesine 1-8 yıldır görev yapanların katılma düzeyleri 17 yıl ve üstünde görev yapanlara göre daha yüksek bulunmuştur.

Sonuç olarak akademisyenler, başarılı sporcuların desteklediği, bunun yanında Türk spor yönetiminde devlet okullarının ve yerel yönetimlerin spora tesis ve malzeme olarak katılımlarının oldukça az olduğu, sporu yaygınlaştırma çalışmaları için yeterli olanaklara sahip olunmadığı, spor alanında yeterli koordinasyonun sağlanmadığı, spor alanındaki istihdamın yeterli olmadığı gibi sorunların olduğu görüşündedirler.

Araştırmaya ilişkin öneriler;

- Türkiye’de spor yönetiminin sorunlarına yönelik tüm paydaşları içeren ayrıntılı araştırmalar yapılabilir.
- Personelin, dünyadaki spor teşkilatı oluşumlarından ve spor yönetimi uygulamalarından haberdar olmalarını sağlamak için üniversitelerden faydalanılarak hizmet içi kurslar düzenlenebilir.
- Spor yöneticisi ve antrenör yetiştirilmesi amacıyla, spor yönetimi alanında başarılı ülkelere üç ay, altı ay ve bir yıllık sürelerle staj görmek üzere spor yöneticileri ve antrenörlerin gönderilmesi, Türk spor teşkilatı bünyesinde de bu ülkelerden gelmiş spor yöneticileri ve antrenörlere benzer imkanların sunulması için kurumlarla karşılıklı protokoller imzalanabilir.
- Spor yöneticilerinin ve antrenörlerin alanlarındaki gelişmeleri takip etmeleri ve bu doğrultuda kendilerini yetiştirmeleri için, kurumların (MEB, GSB) düzenleyeceği yabancı dil kurslarına katılımları sağlanabilir.
- Gençlik merkezleri, büyük çaplı turistik tesisler, ıslah evleri, hapishaneler, çocuk esirgeme kurumları, yaşlılar yurdu, rehabilitasyon merkezleri gibi birimler ile spor kulüpleri, belediyeler ve ilgili bakanlıklarda daha fazla sayıda BESYO mezununun istihdam edilmesi yasal düzenlemelerle sağlanabilir.
- Devlet okullarına sporu yaygınlaştırmak için kaynak aktarımı yapılarak, spor tesislerinin sayısı artırılabilir.

KAYNAKLAR

1. Yetim, A.,” Sporun Sosyal Görünümü”, Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 1, s. 63-72, Ankara, 2000.
2. Sunay, H., Spor Yönetimi, Gazi Kitabevi, Ankara, s. 191, 192, 2009.
3. Torkildsen, G., Leisure and Recreation Management, E& FN Spon,Third Edition, , London,p. 256,257, 1992.
4. Bucher, C. A. , Krotee, M. L.,Management of Physical Education and Sport, 12 th Edition, McGraw- Hill Companies, p. 2,3, 7, New York, 2002.
5. Davis, K. A., Sport Management, Successful Private Sector Business Strategies, Dubuque: WBC Brown & Benchmark Publishers, pp:33,37, 1994.
6. Gençlik ve Spor Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (2011). 3/6/2011, <http://bimer.gsb.gov.tr/Dokuman/4.5.638.pdf>
7. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası (1982). Sporun geliştirilmesi ve tahkim, MADDE 59 http://www.tbmm.gov.tr/anayasa/anayasa_2011.pdf, erişim tarihi: 31.01.2013
8. Aydın, A. D., Demir, H., Yetim, A.,” Türk Spor Politikalarında Öngörülen Hedeflerin Gerçekleşme Düzeylerinin Belirlenmesi Üzerine Bir Araştırma (GSGM Örneği)”, Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, Cilt 1, Sayı 2, 2007.
9. Yetim, A.,Sosyoloji ve Spor, Bilge Ofset Matbaacılık, s.146, Ankara, 2008.
10. Türkiye İstatistik Kurumu, <http://www.tuik.gov.tr/Start.do?jsessionid=ww2TRKmDBQ2gT7HsL6Y52fGb8T1PpMyLIYnywxIPG1dhqPnwRkx!-1829038365> erişim tarihi: 31.01.2013
11. Sunay, H., ”Türkiye’de Sporun Yaygınlaştırılması Kapsamında Çağdaş Spor Yöneticilerinin Rolü ve Önemi”, 7. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi, Antalya, 2002.
12. Spor Genel Müdürlüğü, <https://www.sgm.gov.tr/Sayfalar/Istatistikler.aspx> erişim tarihi: 31.01.2013
13. Sıpahi, B., Yurtkoru, E.S., Çinko, M.,Sosyal Bilimlerde SPSS’le Veri Analizi, 3. Baskı, Beta Basım Yayım Dağıtım, İstanbul, 2010.
14. Büyüköztürk, Ş.,Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı: İstatistik, Araştırma Deseni, SPSS Uygulamaları ve Yorum , 13. Baskı, Pegem Akademi, Ankara, 2011.
15. Devocioğlu, S., Çoban, B., Karakaya, Y. E., ”Türkiye’de Spor Eğitimi Sektörünün Genel Görünümü”, Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 9(3), 2011.
16. Basım, N.H., Argan, M.,Spor Yönetimi, Detay Yayıncılık, s.34, Ankara, 2009.
17. Yılmaz, T.,Demir, H., ”Orta Öğretim Kurumlarında Spor Alanı Uygulaması (Eskisehir- Sivas Örneği)”, Sivas Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi, Cilt 10, Sayı 3, s.28–35, 2008.
18. İnci, H., ”Avrupa Birliği Ülkeleri ve Türkiye’de Yerel Yönetimlerin Spora Katkıları ve Spor Politikalarının Karşılaştırılması”, 2011. <http://www.egitim.sakarya.edu.tr/panel/article/hinci.pdf>. Erişim Tarihi:10.04.2012.
19. Zengin, E., Öztaş, C., ”Yerel Yönetimler ve Spor”, İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi, Sosyal Siyaset Konferansları, 55. Kitap, İstanbul, s. 49-78, 2008
20. Karakuş, E., Sunay, H.,”Sporun Kitlelere Yaygınlaştırılmasında, Yerel Yönetimlerin Yeri ve Fonksiyonuna İlişkin Ankara İli Metropol İlçeleri Belediye Meclisi Üyelerinin Görüşleri”, Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 3, s.63 - 80, Ankara, 2000.
21. Devocioğlu, S., Çoban, B., Yıldırım, E.,”Amatör Spor Kulüplerinde Yönetim Problemleri Ve Çözüm Önerileri”, 2003. <http://www.ebshco.com>. Erişim Tarihi: 8.04.2012.
22. Şentuna, M., Çelebi, M.,” Türkiye’deki Gençlik Ve Spor İle İlgili Kamu Kurumları Ve Sivil Toplum Kuruluşlarının Gençlik Politikalarının Değerlendirilmesi Ve Bir Model Örneği”,Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, VIII (3), s.109-117, 2010.
23. Yaprak, P., Amman, M. T., ”Sporda Kadınlar Ve Sorunları”,Türkiye Kick Boks Federasyonu Spor Bilimleri Dergisi, Cilt 2, Sayı 1, 2009.
24. Tekin, Y., Sunay, H., Mucuk, B., ”Türkiye’de Amatör Sporcu Olmak”, 2011. <http://www.ebscho.com>. Erişim Tarihi:08.04.2012
25. Karademir, S., Devocioğlu, T., Özmaden, M., ”Sektör Kavramları İçerisinde Bulunan Spor Sponsorluğuna Bir Bakış”, Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, Cilt 4, Sayı 1, 2010.
26. Kuru, E., Var, L., ”Futbol Seyircilerinin Spor Alanlarındaki Saldırganlık Davranışları Hakkında Betimsel Bir Çalışma (Kırşehir İli Örneği)”, Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt 10, Sayı 2, s. 141-153, 2009.